

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becserek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

ková a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecserek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Feladv. szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési áratok:

Egész évre ———— 12 ft.
Félévre ———— 6 „
Negyedévre ———— 3 „
Egy óra ———— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindnap

vásár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecserek, 1897.

XXVI. évfolyam, 231. szám.

Szombat, október 9.

Az aracsi rom.

Nagybecserek, október 9.

Torontál vármegye nem dicsekedhetik valami kiváló műemlékekkel. Egy azonban van, melyre úgy régiségénél, mint építészeti formáinál fogva méltán büszkék lehetünk: az aracsi rom. E vármegye közönsége tudja, hogy Aracs (Török-Becse mellett) községe területén áll egy gót stílusban épült régi templom, mely a szakemberek állítása szerint Árpád korából való, s nem egy jeles régészünk és historikusunk kijelentette, hogy ez a maga nemében nemcsak Délmagyarországon, de az egész országban unikum. Amde az évek múltával a templom falai jobban és jobban dűledeznek, s ha a régiekre emlékeztető romokat mielőbb nem restauráljuk, rövid idő múlva csak egy alakatlan kőhalmaz fogja azt a helyet jelezni, hol egyetlen régészeti műbecsünk állott.

Mint az akkori alispánnak, Tallián Bélának egy a törvényhatósági bizottsághoz beadott jelentéséből kitétni, a vármegye közönsége 1827. januárban tartott ülésében hozott oly határozatot, melylyel birtokába vette a romokat s annak fentartását kimondva, a vármegye alispánját bizta meg a további teendők teljesítésével. Az alispán kötelességének ismerte a törvényhatósági bizottság figyelmét e műkincsek megóvására s az enyészettől való megmentésére felhívni, hangsúlyozván, hogy nemcsak a romok képezik a megye tulajdonát, de a terület is, a melyen áll.

Az akkori közoktatásiügyi miniszter, Tréfort Agost, azzal a kissé különös indokolással utasította el a vármegye kérelmét, melylyel a miniszterium anyagi támogatását kérte, hogy „az aracsi templom romjai teljesen roskadt állapotban lévén, azok helyreállítása annál kevésbé javasolható, mivel ha a templom helyre is állíttatnék, isteni tiszteletről még sem használhatnák, mivel a környéken levő községektől nagyobb távolságban fekszik.”

Ugyanakkor mondta ki a műemlékek országos bizottsága, hogy az aracsi templom romjainak a műemlékek javadalmasításából való helyreállítása nem javasolható, s csakis az kívánatos, hogy ezen romok, mint igen becses műemlék, a további rongálástól lehetőleg óvassanak meg.

1884-ben a templom egyik oldalfalának beomlása által a már különben is megrongált romok még jobban pusztultak, úgy hogy a vármegye közönsége, tekintettel arra, hogy a helyreállítási célokra alappal nem rendelkezett, ismét a kultuszminiszterhez folyamodott, de Tréfort ekkor sem adott egyebet tanácson kívül.

Egy évvel később a közgyűlés arra utasítja a törökbecsei főszolgabíró, hogy vegyen maga mellé egy szakértő közeget és terjeszse be jelentésében azon módosításokat: miképen volna e történeti műemlék fentartandó. Tallián Emil főszolgabíró Steingassner Kálmán mérnököt, ki maga is kiváló műveltségű archaeologus volt, kérte fel az ügy tanulmányozására. A főszolgabíró ezen tanulmányozást követő jelentésében feltétlen szükségesnek tartja, miszerint azon terület, melyen a romok állanak, kellő szélességű és mélységű árokkal körülvéssék, az árok pedig sűrű élő sövényvel körülvéssék, hogy a romok falai az idő viszonyosságai elől fásítás által megvédecsenek. E célra 50 frtot kér, melyet a vármegye meg is szavazott.

Igen melegen érdeklődött a műemlék iránt dr. Szentkláray Jenő is, a kiváló tudós, ki akkoriban, mint ismeretes, törökbecsei plébános volt. Ő ismételtelen rámutatott az aracsi romok megmentésére, „melyek napról napra mindjobban pusztulnak, onladoznak s a kincskeresők által feldulatnak.” A restaurációnak azonban csak akkor látna igazán eredményét, ha magyar telepítés által új életre ébredne Aracs. (Aracs vagy mint

később hitták „Franyova“ lakossága kizárólag szerb.)

Mindezeket azért tartottuk szükségesnek elmondani, mert az egyetlen árpád-kori emlék ügye most új, még pedig örvendetes stádiumba jutott. Wlassics kultuszminiszter, kinek figyelme kiterjed mindenre, a mi a magyar kultúrával összefüggésben áll, a vármegye kérelmére megbizta a műemlékek országos bizottságát, hogy a helyszíni felvételek nyomán tervet s költségvetést készítsen s e szerint, mint a mostani leirat mondja, a becses rom biztosítása a további pusztulás ellen 1197 frt költségen foganatosítható. Wlassics miniszter e tervet és költségvetést díjtalanul bocsátja a közönség rendelkezésére.

Ugy tudjuk, hogy a vármegye ideális gondolkozású főispánja Rónay Jenő, ki nem egyszer adta tanujelét annak, hogy minden igyekezetével azon van, hogy a kormányzatára bizott közönséget a civilizáció magasabb színvonalára emelje, lelkesedéssel pártolja azt az eszmét, hogy Magyarország egyetlen gothicumát megmentjük, s tudunkkal nem csekély azok száma, kik szívesen szavazzák meg az aránylag csekély összeget egy oly célra, melyet az előadottak után nem szükséges bővebben fejtegetni.

S még egy körülmény van, melyre különösen rá akarunk mutatni. Torontál vármegye ugyanazon közgyűlésben fog az árpád-kori emlék restaurálásával foglalkozni, melyben mély hódolattal köszönetet mondand a mi jóságos királyunknak, ki példát adott a közelmúltban, mint kell megbecsülni a történelmet, miképpen kell emléket megőrizni a nemzet nagyjainak, működtek legyen bár az isten vagy az emberek szolgálatában, tollal vagy karddal a kezükben. És ne felejtjük el, hogy a mi jó királyunk legújabb nagy tettével azokat az alapokat rakta le a jövő boldogulásunk biztosítására, melyeket az első magyar király teremtett. Ezen a

A „TORONTÁL” tárczája.

Költőszerelem.

Párisban még mindig vitatkoznak a kérdés fölött: ki volt hibás: George Sande vagy Musset? Halhatatlan „szerelmök” megszakadásának a szegény lump Alfréd volt e okozója vagy a nagy írónő, kinek férfias írónéve mögött egy férjezett grófné bájos alakja rejtett? Páris, az örök Páris nem hagyja a maga nagyjait, s a két párt: George Sand-é s az Alfréd de Musset-é mindent felkutat, ami e két kiváló lény szerelmére vonatkozik, hogy kedvezőbb világításban mutathassa be védelemét.

Mind a kettőnek nagy, erős pártja van. George Sand-ot az ői feláldozásig hűnek tüntetik föl, aki Musset helyett is dolgozott: irt, irt olaszországi utjok alatt, hogy pénzt keresen mindkettőjük részére, míg Alfréd nem tett semmit, csak ivott. És ebben az elfogult védelemben a valóban Isten kegyelméből való költőnek alakja egy javíthatatlan iszákosnak legalább is ellenszenvedt képeben áll előttünk, akin már a delirium tremens tünetei mutatkoznak. Piszokból, sárból mintazzák elénk alakját és mentességül még csak azt sem hozzák föl, hogy talán éppen ezzel a sárral trágyázta meg rendkívüli tehetségének kertjét, hogy lenne a költészetnek mennél gyönyörűbb virágai fakadjanak. A bájos asszony még halála után is a lovagoknak egész táborát kacsérkódta össze magának azzal a megveszte-

gető tekintettel, mely egy nagysejű érzéki asszony számításával az ártatlanság természetességével tekint védelemért felénk — hátrahagyott leveleiről.

Ez az asszony még halála után is kacérkodik valánk és oly művészetrel, mely kipróbáltabb férfiakat is hálójába kerít, — tekintetnek deleje, még a sírból, bizonyára már szeméreges koponyájából is előtör és vonzza, vonzza magához a védelemre csábított férfiakat, akik még mindig, a világ oly sok keserves példája után is hisznek a női pillantásban. Akik nem látják a mások iránt kegyetlen önszeretetnek szívtelen számitását, a hűség, mely mindenre képes, csak hogy kielégíttessék, — a női folyondárt, mely nem azért simul a férfítörzshöz, hogy az igaz szerelm boldog és boldogító ölelésével az egész életre hozzá nőjjon, hanem azért, hogy áldozatul megfojthassa.

De én szegény Alfréd mellé állok, engem ez a hűres asszony egykötet leveleivel, melyek most jelentek meg Párisban, nem tántorit el a szenvedő költő mellől, aki boldogtalan szívvel átdörbészolt éjszakák után rosketők kézzel veti papírra gyönyörű dalait. Ott látom előtte az üvegeket, tartalmával öli, öli fiatal életét, ulti a gyötrelmes elégedetlenségnek, a boldogtalan ságnak lelken rágódó gondolatait. A testét öli, hogy a lelke ne szenvedjen. Vétkezik önmaga ellen, mert gyöngye ez az édesdalu költő, lelki ereje összeruskad, az élet örömei csábítják, s látja, hogy belek értékere nézve nincs valami óriási különbség azon „szerelem”, melyet éjszakai könnyelmű óráiban vásárol, s azon

szerelm közt, mely az önzetlenség szűztiszta lepleben közeledik hozzá.

A holtakról csak jól mondja a közmondás, melyet bizonyára könnyűvérű urnők találtak ki, hogy még holtuk után is árnithassák a világot. De azért ne feledjük, hogy George Sandnak akkor, amikor Musset iránt — hogy is mondjam? — „szerelemre lobbant”, már férje volt s voltak gyermekei. A férj azon jámbor samár-típusokból való volt, aminőt nem egy századvégi kisasszonyka álmodhatik meg magának, gondolván: igaz, hogy egy vén királynál egy ifju pásztor többet ér, de elvégre is egy vén király oldala mellett kellő ügyességgel a hűség és az érzékiség szórakozásul még mindig lehet igen tekintélyes számu pásztorórára szert tenni.

Igen, igen, a férj — minta-férj volt. Birtokán maradt a gyerekekkel, míg ő nagysága, perdon! ő méltósága szerelmekre lobbant. Mert szerette ő a változatosságot a híresség és fiatal-ság alakjában. Szerette Musset t és szerette Liszt Ferencet, ezt a zeneóriást, a kinek kezét csókoltak a világ legszebb asszonyai, s a kinek volt annyi esze, hogy viszont megcsókolta őket. Liszt, mint aggastyán halt meg, ital nem rontotta szervezetét, a sok szerelm elől pedig még elég jókor az abbéöltöny védőpajzsai alá menekült.

A Musset lumpolásai pedig bizonynyal a pszichiatría körébe tartoztak már George Sanddal való viszonya előtt is, mert az ilyen zseniális elkésereidit lumpoknak, ha bennök valami rendkívüli eltökélés meg nem szüli a gyógyító lelki-erőt: a rendes, józan élet folytatását, mely talán kissé fűdnak tűnhetik föl, de hasznos a testnek,

példán buzgólkodva, kövessük mi is az első magyar ember példáját s áldozunk néhány forintot arra, hogy Torontál-vármegye egyetlen jelentékeny műemlékét ne emésszék fel a romboló idő semmit sem kímélő viharai.

B. L.

Uj titkos tanácsosok. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Láng Lajosnak és érgróf Pallavicini Edének a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

A nagybecskereki Bégahidak.

Nagy-Becskek, okt. 9.

A nagybecskereki közönség bizonyára nagy örömmel veszi tudomásul, hogy e tárgyban ismét egy újabb lépés történt. E napokban foglalkoztatjuk ugyanis a kiirt pályázattal, melynek sorát a kereskedelemügyi miniszterium részéről kiküldött Buda Béla kir. főmérnök elnöke alatt Gossleth Lajos kir. mérnökből és Weyss Gyula városi mérnökből álló bíráló bizottság a napokban döntötte el. A bizottság jelentése szerint a beérkezett három pályamű közül a „Haladás” jelűjé kellő részletek híján csinos külső kiállításra daczára válatlervnél, illetőleg képeknel egyébnek alig tekinthető, a mely a hidak feljára ki sem terjeszkedik. A pályaműhöz csatolt hozzávetőleges költségvetés realitása sem állja ki a kritikát.

A bizottság ez okból a „Haladás” jelű pályamű jutalmazását nem ajánlja. A „Millenium” és a „Crescit sub pondere palma” jelű pályaművek elegendő részletességgel vannak kidolgozva, de általános elrendezésük különösen a feljáróknál sok tekintetben nem felel meg a helyi viszonyoknak, és az ezen részletekre nézve irányadó közg. bejárás megállapodásoknak, úgy hogy e tervek bármelyike is csak megfelelő átdolgozás után szolgálhatna végrehajtás alapjául. Az említett pályaművek azonban a pályadíjakkal való kitüntetésre ezen körülmény daczára is kombinációba voltak veendőek, egyrészt mivel a fentemített bejárás megállapodásokról a pályázóknak nem lehetett tudomásuk, másrészt mivel e tervek a végrehajtás alapjául szolgáló tervek utólagos beszerzésére előnyösen felhasználhatók.

A két pályamű közül a „Millenium” jelűjé mindkét hidat részes gerenda rendszerű főtartókkal tervezi. A rendszer előnye: a hidfők olcsósága, a melyből kifolyólag a vasszerkezetek relatív drágasága daczára is maguk a hidak számbavehetően olcsóbbak a „Crescit” jelű pályamű hidjainál. Jó gondolata a pályázónak az is, hogy a kis hidat nem ferdén, hanem megfelelően nagyobb nyílással, 90° alatt tervezi. Ezzel szemben több apró hibának lényeges hibája a tervezetnek, hogy a felvonó szerkezetek emelő magassága nem elegendő, és a tervek tetemes változtatása nélkül alig fokozható; továbbá, hogy az ellensúlyok vezetőke a hid pályá nyílt szélességébe igen érezhetően belenyulnak. Hibája a tervezetnek az is, hogy a választott rendszer nem szép, és a szerkeszetek nehézségét még fokozza az a körülmény,

léleknak egyaránt, egyedüli orvosságuk: tiszta lelkü nőnek igaz szerelme.

Az igazi nőnek örök érzelme, kit abban a pillanatban, melyben anyagszive férfi iránt szerelemre lobban, Isten anyja csókol láthatatlanul homlokán. Hogy örökké szűztiszta maradjon szerelmel Hogy azé az egyzvé legyen, kinek láttára fölébredt leány szivében a nő, hogy boldogító hitvesé, igaz anyává váljék.

De nem ám, hogy kokett legyen, — majd azt mondtam: cocotte. Hogy ezt is, azt is háló jába csalja, számítással, rafineriával, hiúságból, közönséges női lélekkel.

Azért én George Sand érzelmét nem is tekinthetem szerelemnek, hanem viszonynak. A milyen viszonya volt az előtt is volt még Musset-vel való együttélése alatt a költő betegségének idejében is, egy festővel, természetesen fiatal és csinos festővel, (a kis ártatlannak!) s amely viszonyai voltak azután is.

Hogy Musset tiszta szerelem után végyódott, tiszta szerelmet érzett: másként nem is hibetű. A szerelem oly gyönyörű hangjait, melyek lant járól hozzánk szólnak, csak az igazi szívtől tépett hurok hallathatják.

George Sandnak most megjelent levelei, melyeket különböző akkori szereplő személyekhez írt a saját „szerelméről”, mintegy a saját igazolására, minden irói szépségek mellett is csak azt bizonyítják, hogy írónőnek, igen jelentékeny ez a nem mindennapi asszony, de mint szerető nő lelkileg igen közönséges.

Thewrewk István.

hogy a felvonó láncz csigája a felső öv fölé van elhelyezve. A tervezett feljárók igen drágák és a helyi viszonyokkal csak a teveszt gyökeres átalakítása árán volna összeegyeztethetők. A pályamű külső kiállítása gondos és részletes.

A „Crescit” jelűjé terv mindkét hidat ivhidnak tervezi. Az alépitmény mindkét hidra részletesen meg van tervezve, a vas felszerkezet a nagy hidra teljes részletességgel, a kis hidra csak főbb vonásokban. Ezek a tervezetek, eltekintve egy a kishidnál előforduló, de az esetleges végrehajtásnál könnyen kiküszöbölhető méretbeli tévedéstől, műszaki szempontból igen gondosan készültek és erőtani rajzokkal és számításokkal kellően fel vannak szerelve. A választott rendszer nemcsak szépségi szempontból áll fölé a „Millenium” megoldásának, hanem műszaki szempontból is, a mennyiben a felvonó szerkeszetek jobban vannak elhelyezve, a felvonó magasság könnyen fokozható, az ellensúlyok a hidpályá nyílt szélességéből semmit sem foglalnak el. Megjegyzendő azonban, hogy a kishidnál a ferdeség meg van tartva, s így ennél a hidnál az ivhid szépsége a ferde keresztvonalak miatt eléggé nem érvényesülhet. A rendszer könnyebb vasszerkezet mellett erősebb hidfőket kíván, úgy, hogy a hidak és hidfők összköltsége, mint már említve volt, nagyobb a „Millenium” énél. Ezzel szemben a „Crescit” hidfeljárói olcsóbbak és a helyi viszonyoknak megfelelőbbek. A pályamű külső kiállítása, bár külszín tekintetében a „Milleniumé” alatt áll, teljesen megfelelő, szolid és pontos.

Mindzeket összefoglalva a bizottság bár nem tartja kizártnak, hogy az annak idején megtartandó versenytárgyaláson, a mennyiben fentebb a „Millenium” jelűjé pályamű hiányait megjelölt fogyatkozások kiküszöbölése sikerülne, olcsóbbasága folytán gerendatartós szerkeszet fogadtassák el végrehajtásra, csuttal a pályadíjak odaítélése alkalmával a pályaművek, műszaki szempontból való tökéletességét véve alapul, a fentemített két pályamű közül az első díjra a „Crescit” jelűjé munkát hoztj javaslatba, míg a „Millenium” jelűjé pályaművek tekintve, hogy annak egyes részletei a kivételét esetleg szintén előnyvel felhasználhatók lesznek, a második díj kiadását javasolta.

Az első díj nyertese a pályázati feltételek értelmében a hid részletterveit is tartozik kidolgozni, s ennek megtörténtéig a pályadíjból, ugyancsak a pályázati feltételek, értelmében 400 korona visszatartatik.

A bíráló-bizottság azt javasolja, hogy az első díj nyertese ezen összegért ne a részlettervek, hanem a versenytárgyalás alapjául szolgáló részletes műszaki és versenytárgyalás és azok rajzmelletteinek kidolgozásával bizassák meg. E versenytárgyalás összeállításának irányelveit a mely szerint ajánlatok egy ivhidakra mint gerendatartós hidakra lesznek beadhatók, a bizottság egyidejűleg megállapította.

A pályanyertes művekhez tartozó jelűjé levelek felbonlatván, kitűnt, hogy a „Crescit” jelűjé első díjjal kitüntetett pályamű szerzője Zelovich Kornél, Ungár Manó budapesti mérnök, a második díjat nyert „Millenium” jelűjé pályamű szerzője pedig Schlick gyár és Keményverő és Társa vállalkozó czég.

A „Haladás” jelűjé levélke megsemmisített, a pályamű szerzőjét a város polgármestere ez uton kéri fel, hogy a pályaműve felől minél előbb rendelkezni sziveskedjék.

HIREK.

Tájékoztató.

- Október 10. Őszi löverseny Nagy-Becskekön.
- Október 10. Löversenybál.
- Október 11. Millenárius bizottság zárülése.
- Október 11. Őszi közgyűlés.
- Október 13. Közigazgatási bizottság.
- Október 16. A Magyar kör estélye.

A gőzfürdő uszontá reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— A király névünnepe. Egyre érkeznek még az elkésett tudósítások a vármegye minden részéről, melyek egyhangulag konstatálják azt a meleg, őszinte loyaltást, a melynek október negyedikén adta tanujelét a nemzet. A ntalfalvai levelezőnk a következőket írja hetedik kelettel: Leirhatatlan lelkesedéssel és fénynyel ünnepelte Antalfalva község lakossága 6 Felső névnapját a szeptember hó 25-én kelt legfelsőbb elhatározás folytán. Örömtűzet gyujtott Antalfalva község lakossága este: fél 7 órakor az összes köz- és számos magán épületet fényesen kivilágították. Két nagy senekar nagyszámú közönség kíséretében a fényben uszó község

utczát a himnuszt énekelve bejárta s azután a „Társaskör” összes helyiségében Antalfalva község intelligentiája és a járásbeli községekből eszen ünnepélyre besereglett nagyszámú közönség társas vacsorára gyűlt egybe. Ez alkalmából Ribicsy Ferencz kir. járásbíró nagyhatású beszédet mondott. A lakoma alatt Szávics Gerő főszolgabíró 6 Felsőge egészségére üritette poharát.

— A kegyesrendiek jubileuma. A magyar tanügy terén század óta működő piarista-rend, az idén ünnepli meg háromszáz éves jubileumát annak, hogy Kalasanti Szent József, a rend alapítója megnyitotta Rómában két szék szobában az első kegyes iskolát. Az egész földön élő kegyesrendiek generálisa: Maurus Ricci as. Leopoldo, körlevélben hívta fel a világ valamennyi kegyes tanítórend házának tagjait, hogy fényes ünnepség-között ünnepeljék meg ezt az évfordulót. A magyarországiak tartományfőnöke decz. 8-ra rendelte el a jubileum napját s az erről szóló körlevél beérkezett a nagybecskereki ház főnökéhez is. [Magyarországon 24 háza és ugya nanyi gimnáziuma van a piarista rendnek, melynek tanárai még a legnehezebb időben is híven szolgálták mind a magyarság ügyét. A nagybecskereki rendházban szintén megünneplik a háromszázados évfordulót isteni tisztelettel és iskolai ünnepélylyel.

— Az ezredév ünnepe. Holnap ünneplik az ország valamennyi görög és latin szertartású katolikus templomaiban a Magyarország első dik évére a Nagyszony (Magna Domina Hungarorum) tiszteletére rendelt emlékűnnepet, melyet a római pápa kizárólagosan a magyar nemzet egyházi ünnepeire szentelt. Az ünnepe mindig október hó második vasárnapjára esik, s marandandó egyházi emléke marad az ezredévek. A holnapi isteni tiszteletek sorrendje a rendes marad 9 órakor Raskó Sándor segédlelkész mond magyar prédikációt.

— A főgimnázium köréből. Kodár Ernő nyug. cs. és kir. ezredes a főgimnáziumnak adományozta 5800 drb (2200 fajból álló) délmagyarországi bogárgyűjteményét, mely becses adományért az uton is hálás köszönetét nyilvánítja a főgimnázium igazgatóságára. Ugyanitt említjük meg, hogy a főgimnázium szertárában megvan immár Torontál-megye madár faunája és flórája, a béga hal faunája, délmagyarországi bogárfaunája, Magyarország osiga és kagylógyűjteménye. Az összea gyűjtemények most átanak rendezés alatt, melynek elkészülte után az igazgatóság sziveséggel folytán megtekintheti azt a nagyközönség is.

— Fáklyásmenet. A holnapra tervezett fáklyásmenet a kedvezőtlen időjárás miatt elmarad.

— Löverseny. A holnapi löverseny alkalmából a rendőrkapitányság újból megállapította a bérkecsi viteldíjakat, a melyek eltérnek a minap közöltöktől, mivel a versenyt tudvalevőleg a tomaseváci ut végén tartják meg, ez pedig valamivel közelebb fekszik a városhoz, mint az első alkalommal tervezett hely. A mai napon egyébként már megérkeztek a versenyző lovak is. A viteldíjak a következők:

Kétfogatu egyszerű fuvarért	1 frt 50 kr.
egy	1 frt — kr.
egész napra 2 fogatu	8 frt — kr.
fél	5 frt — kr.
egész " 1 "	6 frt — kr.
fél " 1 "	3 frt 50 kr.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legujabban a következő bejelentések történtek:

Született: Simon Borbála rk. szakácsnő, fia. — Kuruzski Pokop gk. napszamos, fia. — Radanov Vitályos gk. földmives, leánya. — Gerhardt József rk. hivatalszolga, leánya. — Feketics Imre rk. kőműves, fia. — Babinszki János ág.-ev. h. jdu, fia. — Andi Miklós rk. utkaparó, fia. — Kirtyanszki István gk. napszamos, leánya. — Nedelykovits Dusan gk. pspucos, fia. — Parkaity Milán gk. szabó, leánya. — Rác Lajos rk. zenész, fia. — Sörke Erásébet rk. napszamosnő, leánya. — Purkov Mihály gk. napszamos, fia. — Nesztorov Vukasin gk. napszamos, fia. — Tabacski Dusan gk. napszamos, fia. — Bibák András ág. ev. szolga, fia. — Thiering Kálmán rk. kőműves, fia. — Ifj. Demkó Pál rk. ügyvéd, leánya.

Meghalt: Kiss Verona rk. 3 hónapos, béhurut. — Biró István rk. 1 1/2 hónapos, göröcsök. — Kirtyánszki Iván gk. 8 napos, göröcsök. — Grusz Róza rk. 3 hónapos, béhurut. — Reitenbach János rk. tégelmester, 78 éves, agykór. — Wichtner József rk. könyvvezető, 27 éves, öngyilkosság. — Leichinger József rk. 8 éves, veselob. — Staity Vazul gk. földmives, 41 éves, tüdővész. — Schmidt Jozsefin rk. 9 hónapos, göröcsök.

— **Kerékpárverseny.** A nagybecskereki kerékpárverseny hőlygek díjához utólag még hozzájárult Daniel Ferencz úrnő gyűjtőívén dr. Dellimantich Lajos 2 frrtal.

— **Mükedvelői előadás.** Mint már említettük, a „nagybecskereki magyar olvasókör” f. évi október hó 16 án a városi színházban, rendes színházi árak mellett, mükedvelői előadást fog rendezni, melyre — tekintve a nemes ezéit, a tiszta jövedelem ugyanis fele részben helybeli szegény iskolás gyermekek felruházására fog fordítottatni vallás és nemzetiségi különbség nélkül — újból felhívjuk a t. közönség figyelmét. Színpad kerül: Liliomfi eredeti vigjáték három felvonásban, írta Szilgigeti Ede, rendező: Szalaváry E.

Személyek:

- Sáilvai professor Szalaváry E.
- Camilla nevelőnő Szepessy Etel.
- Mariska, növendék, árva . Barsi Margit.
- Liliomfi } vidéki színészek Alexits Milán.
- Szellemfői } Kiss István.
- Schwarcz, pesti fogadós . Rakovitz Desső.
- Adolf, fia Todoroszk Miklós.
- Kányai, tegledi fogadós . Tordai Issó.
- Órsei, leánya Eichmüller Margit
- Gyuri, pinczér Rottenberg Béla.
- Szomszéd Klacsó István.

Kedvets este 8 órakor.

Jegyek előre válthatók a közreműködő hőlygek és uraknál.

A jótékony czélt tekintve felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A mükedvelői előadás után táncmulatság. Az egész estén Rácz Gyula közkedveltségű zenekara fog játszani. A páholyok, valamint a zártkörűek jegyei a táncmulatságban való részvételre jogosítanak.

— **Házassodjunk hajajaj!** . . . Várhány szor véget ér egy hónap, a posta meghozza nekünk a statisztikai hivatal litografált tudósításait, a melyek megdöbbenetlen számokkal mondják el, hány tüzeset volt és hányan kötöttek házasságot ebben az országban. Meglehet, hogy a statisztikai hivatal bizonyos oszlatosság gal küldi mindig egyszerre ezt a két tudósítást, úgy okozkodván, hogy a házasságkötésnél is ott van a tűz, a szerelmi tűz, de bármely okból is teszi azt, annyi bizonyos, hogy a házasságról való kimutatás sokkal érdekesebb és nagyobb körben talál olvasókra, mint a tüzesetek statisztikája. S különösen érdekes a most beküldött házassági statisztika, mert azt bizonyítja, hogy a házassági kedv egyre terjed az országban. Az augusztusban ugyanis Magyarországon 5446 házasságot kötöttek. Aránylagosan legtöbb házasságot a kassaiak kötöttek. Vegyes házasság 809 az előző hónapokban. Keresztény zsidó házasság volt, számszerint is, aránylagosan is több, mint ugyanannyi volt, mint júliusban: 29. Ebből tizenhat esetben zsidó vőlegény vett el keresztény menyasszonyt; tizenhárom olyan eset volt, mikor a vőlegény volt keresztény s a menyasszony zsidó. Mindezekből kitűnik, hogy mind többen kapnak kedvet a házassághoz és általánosabbá lesz a költő jelszava.

Házassodjunk hajajaj!
Házasságot kutyabajt!
Mindig szép az, mindig a,
Reggel, délben, éjszaka!

— **Inség a Senki szigeten.** Noemi rézás világában, a tündérszép Senki-szigeten, amelyet Jókai az Aranyemberben egész Magyarországgal megszerettetett, ébrenség dul. A gyönyörű szép gyümölcsfák nem termették meg áldásukat, Tereza mama mosolygó piros almáit, az izea körtéket még virágjukban leverte a szélvész, az eső; pusztá, kopár a Senki szigete. A parti hajók sok hiába kötök ki csónakjaikat a füzes alatt, nem cserélhetik be árujukat a Senki szigete Robinsonjainál, mert az ezidei termés kevesebb a semminél és Krisztyán Tódor hiába kopogtatna be kis menyasszonyánál, mitsem kapna, — mert nincs. De nemcsak a Senki-szigeten, hanem Magyarországon déli vidékén többfelé nagy inség van. A Bánátban, amely különben kövér buzájáról híres, vetőmagért sir a nép, elfogyott a kenyér, holott még csak küszöbön áll a tél. Székelykeve csángó telepítvény és Otvösöd község a legnagyobb nyomorúságnak néznek elébe, az emberek kétségbeesve várják a telet, amely szigorúan követeli azt, amit a nyár nem adott meg.

— **Vásár.** A nagybecskereki őszi vásár, a mely híres szokott lenni az egész délvidéken, ezuttal rosszul sikerült. Sok minden mellékes körülményen kívül, melyek közt nem utolsó helyen áll az ideai szük esztendő, sokat ártott a vásárnak a hirtelen beállott esőzés. A marhafelajtás szokatlan nagy volt ugyan, a mennyiben mintegy 300 járlatot állítottak ki, a kereslet azonban a minimumra redukálódott. Lóvásárról szó sem volt ezuttal, vegyesvásárhoz pedig az idő kell, a mi hogy nincs, vegyesvásár sincs. Cupán néhány elkoseredett tót lézang künn a vásáron, furulyákat árulgatva.

— **Halálozás.** Zsombolyáról jelentik lapunknak, hogy ott f. hó 7 én este Csicsáky Kornélia kisasszony, Csicsáky Imre, pápai kamarás és zsombolyai plébános nővére, rövid betegség után elhunyt. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 9 én, délutáni 4 órakor fognak a zsombolyai sarkertben örök nyugalomra tétetni.

x **Az egészség ápolása** legfőbb kötelessége minden gondolkodó embernek; arra kell irányítani minden család gondozójának figyelmét, hogy mindig készen legyen tartassanak oly házi szerek, melyek ugy az egészség ápolására, mint a bajok megszüntetésére alkalmasak. Ilyen Brázay Kálmán sóborszesze, mely kitűnő hatásúnak van általánosan elismerve fejtájás, migrain, szem, fül- és fogfájás, nátha, hurut, szakgatás, cús, köszvény, s minden meghülés és fagyás ellen. Ezen, orvosi tekintélye és a társadalom kiváló személyiségei által legjobb hatásúnak nyilvánított házi szernek nem volna szabad egy házból sem hiányoznia, hogy a keletkező bajoknál mindig kéznél legyen. — Mint minden jó szer, Brázay Kálmán sóborszesze is sok utánzásra talált, de azok nem oly jók, mint a Brázay Kálmáné; aki tehát az utánzatoktól óvakodni akar, figyelje meg a Brázay üvegein levő czimkét, melynek lenyomata a lapunkban közölt hirdetésben, 19. és 20. számú védjeggyel van ellátva.

x **Ki kíván jó czipőket?** Okvetlenül mindenki szeret minél jobb árúkat minél olcsóbban vásárolni, hogy e két kívánalomnak a mi városunkban is eleget lehessen tenni, elhatározta S. D. és H. Michelstedier, a legjobb hírnévű örvendő bécsi czipőgyár, hogy Nagybecskereken, Hunyadi utca Dimsits féle házban egy czipőáru raktárt nyit, a hol a legjobb árúkat a legolcsóbban eladatnak.

Sport.

Kerékpárverseny Verseczen.

A verseczi kerékpár-egylet vasárnap sikeresül háziversenyt rendezett, melynek eredménye a következő volt:

- Keszdők versenye.** 4000 m. 6 versenyző közül:
- I. Eberhardt A. 6 p. 55 mp.
 - II. Tangl Mihály 7 p.
 - III. Orvald József 7 p. 10 mp.

Hőlygek versenye. 2000 m. Négy versenyző hőlyg közül:

- I. Henn Emma k. a. 8 p. 08 mp.
- II. Neukomm Hermin k. a. 8 p. 13 mp.
- III. Jausz Ilonka k. a. 8 p. 13 mp.

Főverseny. Táv. 10.000 m. 4 versenyző közül:

- I. Scherter Imre 21 p.
- II. Scherter Tiv. 21 p. 22 mp.
- III. Weifert Ottó 21 p. 57 mp.

Seniorok versenye. Táv. 4000 m.

- I. Orvald József 7 p. 49 mp.
- II. Griec Lajos 11 p. 37 mp.

Lassu verseny. Táv. 200 m 7 résztvevő közül: Utolsó Weifert Ottó, első Tauber Mór; a többiek nem érték el a czélt.

Vigasz verseny. Táv. 2000 m.

- I. Scherter Tivadar 5 p. 07 mp
- II. Tangl Mihály 5 p. 48 mp.

Adler M. egyleti elnök neje által adományozott versenydíjat Trampits Keresztély nyerte el. Verseny után az egylet helyiségében a „Baros” szállóban, ment végbe a versenydíjak kiosztása, a melyet kedélyes táncmulatság követett.

— **A temesvári kerékpárverseny.** Még emlékeztünk már a temesvári kerékpárversenyre, melyet holnap tart meg a Velocitas egyesület. A nagybecskereki biciklisták közül Merschedorf Péter, Szollás Ede, Schubert Ferencz és Glauber Jenő rándulnak át ezuttal Temesvárra.

Legujabb hírek.

Spanyolország szövetekezése.

Madrid, okt. 8. A Pais azt javasolja, hogy Spanyolország gyarmatainak biztosítása végett Oroszországgal és Franciaországgal szövetekezzen; Spanyolország háboru esetén hatszáz ezer katonával, nyolczszáz ágyúval és százhusz hadihajóval rendelkezik és így bármely hadviselő országnak igen becses szövetséges lehet.

A krétai kérdés.

Köln, okt. 8. A Köln. Ztg. azt írja, hogy legközelebb újra napirendre kerül a krétai kérdés megoldása és azt ajánlja a hatalmaknak, hogy von der Goltz basát nevezzen ki a sziget főkormányzójának. Az ő kinevezését a krétai keresztények és mohamedánok egyaránt örömmel fogadják, von der Goltz-nak annyi és kiváló tulajdonsága van, hogy bizonyára képes lesz a szigeten a rendet helyreállítani.

Az amerikai erdőégés.

Ottava, okt. 8. Az erdőégésről szóló újabb hírekről kiderül, hogy 300 négyszögmetrföldnyi terület pusztult el és 2000 család maradt lakás nélkül.

A strájk vége.

Berlin, okt. 8. A fém munkások tegnap két gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, a melyben a munkások képviselőinek az egyeztető hivatal előtt való eljárását helyeslik. Bár a javasolt feltételek tartós békét nem ígérnek, a gyűlések elhatározták, hogy a részöntő munkások sztrájkját befejezettnek jelentik ki. Híre jár, hogy a munkát hétfőn megint megkezdik.

Táviratok.

A nagybeteg Helfy.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti táv.) Helfy Ignác állapotában legutóbb nem állott be változás. A környezete perczről-perczre várja a katasztrófa bekövetkeztét.

A görög parlamentből.

Budapest, október 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Athénből jelentik, hogy a mai napon számos Rallisz párti képviselő, köztük Metaxas is kilépett a pártból.

A hideg.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pozsonyból telegrafálják, hogy a vármegye éjszaki részében ma több helyen sűrűn esett a hó. Az osztrák tengerparton hó nincs ugyan még, de a kemény hideg folytán több ember megfagyott.

Visszahívott tábornok.

Budapest, okt. 9. (A „Torontál” eredeti táv.) Madridból telegrafálják, hogy a minisztertanács a mai üléséből kifolyólag kimondta Weyler tábornok visszahívását. A minisztertanács indokolása többféle magyarázatra ad okot. A hirt még nem erősítették meg hivatalosan.

A tőzsdéről.

Budapest, okt. 9. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt kielégítő, napi forgalom 25.000 mm., készáru 5 kiral drágább, heti forgalom buzában 214.115 mm., tengeriben 11.712 mm.

- Buza szept.-okt. 12:30 — 12:32
- Buza márcz.-április 11:97 — 11:99
- Tengeri 1898 máj.-júniusra 5:27 — 5:28
- Tengeri októberre 4:57 — 4:59
- Zab márcz.-ápr. 6:37 — 6:40
- Zab szept.-okt. 6:07 — 6:09

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az alant nevezett számmal felsorolt tárgyak lejártak és az 1881. évi XIV. t.-cz. 15. §. értelmében 1897. évi október hó 25-én délelőtt 9 órakor az alulírott intézet helyiségében (Temesvári-utca 1490) nyilvános árverés alá kerülnek. Ezen zálogtárgyak hosszabbítása vagy kiváltása csakis 1897. évi október hó 23-ig eszközölhetők.

Nagybecskerek, 1897. október hó 2-án.

Nagybecskereki kézi-zálog kölcson-intézet.

902-3.2

- 5, 12, 28, 34, 37, 39, 40, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 62, 63, 65, 70, 71, 77, 78, 79, 80, 85, 93, 94, 95, 96, 97, 100, 101, 103, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 129, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 151, 155, 156, 157, 161, 163, 165, 166, 169, 170, 171, 172, 181, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 196, 197, 198, 199, 200, 203, 205, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 224, 227, 228, 231, 234, 240, 247, 264, 266, 267, 268, 279, 284, 294, 301, 309, 317, 319, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 337, 343, 344, 346, 352, 378, 388, 391, 392, 393, 395, 396, 397, 398, 402, 403, 404, 405, 408, 411, 412, 415, 418, 423, 432, 439, 443, 444, 452, 453, 458, 523, 529, 676, 729, 753, 768, 892, 948, 949, 950.

901-4.1

13,160.000 koronát

fognak nyerni a magyar kir. szabadalm. osztálysorsjáték 6 osztályában. Ezen sorsjáték 100.000 sorsjegyből áll, melyek közül 50.000 db nyereménnyel huzatik ki, tehát a sorsjegyek fele része nyer.

A nyeremények a következők:
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

Egy Millió

korona
(kor. 1,000 000)

	Korona
1 díj	600 000
1 nyer.	400 000
1 "	200 000
2 "	100 000
1 "	90 000
1 "	80 000
1 "	70 000
2 "	60 000
1 "	40 000
1 "	30 000
1 "	25 000
7 "	20 000
3 "	15 000
31 "	10 000
67 "	5 000
3 "	3 000
432 "	2 000
763 "	1 000
1238 "	500
90 "	300
31700 "	200
15650 "	170
130, 100, 85 és 40	nyerem. és díj, melyek összesen

13,160.000 koronát
tesznek ki.

Ezen sorsjáték húzásainál nyilvánosan a magyar kormány ellenőrzése és egy kir. közjegyző felügyelete alatt történnek. A sorsjegyek árai, melyek hivatalból vannak megállapítva, az első osztályra a következők:

- 1/1 sorsjegy 12 kor. = o. é. frt 6.-
- 1/2 " 6 " = " " 3.-
- 1/4 " 3 " = " " 1.50

Mindjárt a húzás után be- küldjük t. ügyfeleinknek a hivatalos húzási lajstromot, melyből részeseidük eredményét megtudhatják.

Mindazok, kik ezen óriási nagy nyeresé esélyeket nyújtó sorsjátékból sorsjegyet óhajtanak beszerezni, sziveskedjenek b. megrendeléseiket minél előbb, de minden esetre legkésőbb a húzás napjáig

13. é. november 11 ig hozzánk eljuttatni, a megfelelő összeg papírpénzben vagy bélyegekben a megrendeléshez csatolandó vagy postautalvány-nyal beküldhető. Kérjük b. címét pontosan és világosan feladni. A megrendelések mindjárt beérkeztek után, a meddig készletünk tart, eszközöltetnek. A sorsjegyekkel együtt beküldjük minden megrendelőnek a kimerítő hiv. sorsol. tervezetet. A magy. kir. szab. osztály-sorsjáték főelárusítói

Fejérvári és Társa
Budapest,
V., Marokkói-utca 2. sz.

100 métermázsza

szép kecskeméti rózsza és sárga

burgonya

910-1.1

naponta délután a szerb iskola (Szerb-templom-utca) épületében levő pinczében kiló- vagy métermázsánként eladó.

1 métermázsza 2 frt 80 kr.

Ujabb árverési hirdetmény.

Alólírott közhírré teszi, hogy Kremer Fülöp csödtömegéhez tartozó könyvek 1897. évi október hó 14-én d. e. 10 órakor vagyonbukottnak lakásán, esetleg a város ház előtt lesznek eladva.

N. Becskereken, 1897. évi október hó 9-én.

915-1.1

Dimitrievits György,
ügyvéd, csödtömeggondnok.

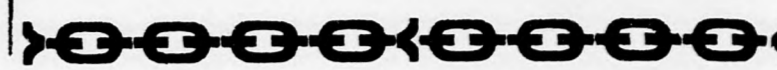
egy szép utcza lakás

A Jenőherczeg és Nádor-utca sarkán november hó 1-től

berbe adandó.

Bővebbet

Fuchs Sándor-nál
(884-x.12) Nádor-utca 821.

„SCHWIFT-FEGYVERGYÁR-KERÉK”
„STIRIA”,
a világpiacon legjobbnak elismert kerékpárok; továbbá
„PREMIER-HELICAL”
és egyéb elsőrangú gyártmányok.

Raktáron tartatnak: csengetyűk, lámpák, cyclometerek, lábtartók, csomagtartók, fogaskerekek stb. Torontálmegeyében egyedül raktár a hirneves
TELESCOP-SZIVATTYUK-
ból.
NOVÁK J. C.
Nagybecskereken.
433-23.1

Javítások pontosan eszközöltetnek.

◆ Telefon 35. szám ◆

◆ Telefon 35. szám ◆

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585/II szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtalan

porosz köszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányából.

Magyar királyi marhasó

841-52.12

métermázsánként 6 frt 90 kr.

Trachit törtkövek kövezésre.

Az általánosan ismert jó hírnévnekörvendő s többoldalulag kitüntetett sósborszesz készítményem — kelendő ségénél fogva sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra kék nyomatban saját házam külső alakját vessem fel, bejegyentetvén az egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SOSBORSZESZ

általánosan elismert kitűnő háziáru, különösen a bedörzsdő les kenő gyuró-gyógymódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszersmind fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghust erősíti és a száj tiszta, szagtalan ist nyer a sze zelpárolgása után, ugyesintén fejmosásra is, a hajidegek erősítésére, a fejkorpa képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Védjegy 19. és 20. szám.

Egy nagy üveg ára 90, egy kis üveg ára 45 kr.

Brázay Kálmán

Budapest, IV., Múzeumkörút 23. sz.

907-4.1

Kapható Nagybecskereken: Anand Rudolf, Armbruster József, Billitz János, Csada Károly, Deixner Lipót, Fritz Pál, Haldegger Odón, Kadelburger Lipót, Konkoly L., Nack Gyula, Prandell Rudolf, Re'sa Béla, Rózsza Igrác, Schlesinger Gerzon, Schlesinger Sándor, Schneller I., Schnitzler L., Somjay Sándor, Özv. Skripán Johanna, Straus Pál, Szavits J., Theodorovits S., Uditsky Danilo, Zimmerer A.